

УДК:330.3:637.54

Минів Р.М., к.е.н., доцент, **Батюк О.Я.**, ст.викладач[©]
Львівський національний університет
ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького,
Львівський національний аграрний університет

РОЗВИТОК М'ЯСНОГО ПТАХІВНИЦТВА В СВІТІ

Приведено результати аналізу виробництва та споживання м'яса птиці у світі та країнах ЄС.

Ключові слова: м'ясо птиці, країна, ЄС, споживання, виробництво.

Постановка проблеми. У світовій аграрній економіці в останні десятиріччя спостерігається тенденція до значного збільшення виробництва продукції птахівництва. Конверсія енергії і протеїну кормів на продукцію галузі у кілька разів ефективніша, ніж при виробництві свинини, яловичини та баранини. При цьому, поживна цінність харчових продуктів птиці досить висока і різноманітна. Птахівництво вирізняється надзвичайно високою динамічністю розвитку і є поза конкуренцією щодо витрат кормів та праці на одиницю продукції. Комерційну цінність головним чином становлять кури, індики, качки та гуси.

Аналіз досліджень та публікацій. Питання виробництва продуктів харчування, в т.ч. і м'яса птиці, в різних країнах світу висвітлені в роботах провідних вітчизняних вчених, зокрема, В.П. Галушка, С. М. Кваші, О.М. Шпичака, Ф. Ярошенка, де автори доводять розбалансованість світових ринків продуктів харчування, в т.ч. м'яса птиці, скорочення внутрішнього споживання його в окремих країнах, зумовлене впливом ряду чинників на динаміку виробництва продукції птахівництва. Проте в сучасних умовах птахівництво у провідних країнах світу знаходиться в стадії активного розвитку, а тому потребує подальших досліджень з метою аналізу чинників, що стимулюють його розвиток, та перенесення досвіду цих країн в Україну.

Мета статті. Проаналізувати сучасні тенденції розвитку м'ясного птахівництва.

Виклад основного матеріалу. За прогнозами, у 2022 р. м'ясо птиці у загальному м'ясному балансі світу займе перше місце, друге – свинина, а третє – яловичина. Це свідчить про традиційно великий попит на м'ясо різних видів птиці.

Основними виробниками м'яса птиці у світі нині є США, Китай, Бразилія, та країни Європейського Союзу. які виробляють понад 50 % світового обсягу м'яса. У 1980 р. у світі виробництво м'яса птиці складало лише 19 % від загального ринку м'яса усіх видів тварин. Цей показник збільшився до 23 % у 1990 р. і досяг понад 30% у 2011 р. Отже, м'ясо птиці перевершило показники

© Минів Р.М., Батюк О.Я., 2012

споживання яловичини і вийшло на 2-е місце після свинини. Виробництво м'яса птиці в країнах ЄС у 2011 році досягло 8596 тис. тонн при загальному споживанні – 8614 тис. тонн (табл.1).

Таблиця 1

Виробництво і споживання м'яса птиці (бройлер) в країнах ЄС, тис. тонн

Назва показника	Роки			
	2008	2009	2010	2011
Виробництво	84	8483	8570	8596
Початкові складські запаси	0	0	0	0
Вітчизняні поставки	8400	8483	8570	8596
Споживання	8450	8519	8577	8614
Фінальні складські запаси	0	0	0	0
Внутрішнє споживання	8450	8519	8577	8614
Чистий продаж	-50	-36	-7	18
Фермерська ціна, євро. за центнер домашньої птиці	153	139	135	135

Споживання м'яса птиці у провідних країнах світу та країнах ЄС в розрахунку на одну особу подано в таблиці 2. Аналіз споживання м'яса птиці на одну особу у 2011 році засвідчує, що найбільше його спожили у США (44,6 кг), Бразилії (39,3кг), Гонконгу (37,5кг) та Аргентині (35,1кг). Найменше споживають м'ясо птиці в країнах Східної Європи та СНД.

Таблиця 2

Споживання м'яса птиці (бройлер) на душу населення в деяких країнах світу, кг

Країни	Роки			
	2008	2009	2010	2011
Аргентина	32,5	34,6	34,8	35,1
Австралія	33,1	33,9	32,2	32,9
Бразилія	38,5	38,9	39,1	39,3
Канада	30,5	31,1	31,2	31,4
Китай (материк)	9,6	9,8	10,1	10,3
Китай (Гонконг)	36,8	36,7	37,1	37,5
Європейський Союз	17,2	17,3	17,4	17,5
Східна Європа (домашня птиця)	4,2	4,1	4,1	4,2
СНД (домашня птиця)	6,1	6,1	6,3	6,4
Росія	19,8	21,1	21,3	21,8
Україна	17,1	18,6	18,7	19,2
Сполучені Штати Америки	44,2	44,3	44,3	44,6

Споживання м'яса на душу населення у розвинених країнах більше як у 2 рази перевищує цей показник у країнах, що розвиваються. Якщо порівняти рівень споживання курятини в США й Україні, то можна відзначити те, що у нас просто величезний запас зростання. Наприклад, на одного мешканця

Євросоюзу в середньому на рік припадає 17,1 кг курятини. А ось у США, які є найбільшими у світі виробниками і споживачами м'яса курки, відповідно припадає 44 кг. Частка споживання курятини в США складає одну п'яту світового обсягу. В Україні споживання курячого м'яса перевищує середній рівень країн ЄС, і 2009 року зросло, за оцінками експертів, порівняно з 2008 роком, на 1 кг - до 22,7 кг на рік на кожну людину.

Відповідно до розрахунків Північноамериканського Інституту з міжнародної політики в галузі харчових продуктів у період 1995– 2020 рр. населення у світі збільшиться на 32 %. Близько 97 % зазначеного росту населення відбудеться за межами розвинутих країн, а підвищення відбувається за рахунок Китаю й Індії. Концентрація міського населення зросте до 52 % у порівнянні з 38 % у 1995 році. У такій ситуації потреба у м'ясі птиці зросте на 85 відсотків.

Міжнародна торгівля м'ясом птиці набуває все більшої ваги, хоча лише 14 % виробленої продукції продається на міжнародному ринку. Найбільшим світовим експортером м'яса бройлерів залишаються США (46 % світового ринку), за ними посідають місця: Бразилія (22 %), Китай (9,1 %) і Таїланд (9 %). Серед країн Центральної і Східної Європи Угорщина є найбільшим експортером м'яса птиці, хоча у світовому масштабі вона займає лише 1 % експорту цієї продукції.

Виробництво та споживання м'яса птиці у світі постійно збільшується і можна з упевненістю спрогнозувати його збільшення в країнах ЄС в середньому на 2% (табл. 3).

Таблиця 3

**Прогноз виробництва і споживання м'яса птиці (бройлер) в країнах ЄС,
тис. тонн**

Назва показника	Роки						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Виробництво	8635	8660	8684	8713	8749	8782	8814
Початкові складські запаси	0	0	0	0	0	0	0
Вітчизняні поставки	8635	8660	8640	8713	8749	8782	8814
Споживання	8649	8686	8723	8765	8814	8860	8904
Фінальні складські запаси	0	0	0	0	0	0	0
Внутрішнє споживання	8649	8686	8723	8765	8814	8860	8904
Чистий продаж	-13	-26	-39	-52	-65	-78	-91
Фермерська ціна, євро. за центнер (домашня птиця)	137	139	141	142	143	144	

Найбільше споживання м'яса птиці у 2018 році на душу населення прогнозується у США (45,8 кг), Гонконгу (39,4 кг), Бразилії (40,8 кг) та Аргентині (37,8 кг), що зумовлено обсягами виробництва та культурними традиціями цих країн (табл. 4).

Таблиця 4

**Прогноз споживання м'яса птиці (бройлер) на душу населення
в деяких країнах світу, кг**

Країни	Роки						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Аргентина	35,4	35,7	36,0	36,3	36,7	37,0	37,3
Австралія	33,2	33,5	33,7	33,9	34,2	34,5	34,8
Бразилія	39,5	39,7	39,9	40,1	40,4	40,6	40,8
Канада	31,7	31,8	32,1	32,3	32,5	32,6	32,8
Китай (материк)	10,6	10,8	11,1	11,3	11,5	11,7	11,9
Китай (Гонконг)	37,8	38,1	38,3	38,6	38,8	39,1	39,4
Європейський Союз	17,6	17,6	17,7	17,8	17,9	18,0	18,1
Східна Європа (домашня птиця)	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8
СНД(домашня птиця)	6,5	6,6	6,7	6,8	6,9	7,0	7,1
Росія	22,1	22,6	22,6	23,2	23,2	23,5	23,8
Україна	19,9	21,2	21,8	22,4	22,4	22,9	23,4
США	44,8	45,0	45,1	45,3	45,3	45,5	45,8

Висновки. Отже, динаміка виробництва м'яса птиці формується під впливом збільшення доходів населення, конкурентної боротьби за доступ до джерел продовольства і переходу на самозабезпечення продуктами харчування.

Заплановане істотне збільшення обсягів виробництва м'яса птиці можливе лише за умови сприятливого інвестиційного клімату в галузі, що обумовлюється стабільною, прогнозованою державною політикою на підтримку вітчизняного товаровиробника у бюджетній, кредитній, цінній та регулятивній сферах державного управління, а також у налагодженні випуску технологічного обладнання з урахуванням інноваційних технологій.

Література

1. Прогноз производства и потребления мяса в мире // Эффективное тваринництво. – 2010 – . № 4(44) . – С.14– 19.
2. Глобальні тенденції світового ринку яловичини // Мясной бизнес. – 2012. – №2(108) . – С.76 – 78.
3. www.farti.iastate.edu/outlook/2009
4. www.fao.org/index_ru.htm
5. <http://www.chinafeedindustry.com>
6. <http://agritrade.cta.int/>
7. <http://www.sourcejuice.com>
8. <http://www.agronews.ru>

Рецензент – к.е.н., доцент Батюк Б.Б.